

**Recenzja rozprawy doktorskiej
autorstwa mgr Roksany Gloc
„Zdigitalizowani wyborcy debiutujący. Polityczne
użytkowanie mediów społecznościowych i podejścia do
polityki pokolenia Z w Polsce”**

Kraków 2023, ss.369

Rola mediów społecznościowych w procesach komunikacyjnych jest dziś nie do przecenienia. W czasach tak dynamicznych zmian technologicznych, niezwyklej szybkości rozprzestrzeniania się fake newsów, algorytmizacji i polaryzacji w mediach cyfrowych, szybkiego rozwoju programów korzystających ze sztucznej inteligencji komunikacja za pomocą mediów społecznościowych różnych firm, instytucji oraz podmiotów politycznych jest kluczową aktywnością. Dotyczy to szczególnie procesów w komunikacji z osobami, dla których media społecznościowe są podstawowym kanałem komunikacji. Takim jest niewątpliwie pokolenie Z.

Docieranie do odbiorców z informacją jest szczególnie ważne, choć coraz trudniejsze, także w procesach dokonujących się na rynku wyborczym. Tu ze względu na wagę decyzji kluczowa jest rzetelność prezentacji stanowisk, jednak współczesna technologia od wielu już lat wpływa na procesy wyborcze w zdecydowany sposób poprzez działania z zakresu marketingu politycznego, propagandy politycznej czy nawet manipulacji. Wykorzystując wszelkie techniki wpływu społecznego politycy i partie polityczne docierają do młodych wyborców, aby tak, jak robią to szczególnie duże koncerny, „wychować” sobie wyborców. Są to bowiem często jeszcze osoby, na których wybory polityczne można wpłynąć, a przekonanie do siebie młodzieży pozwala na długotrwałe zmiany na rynku politycznym i możliwość budowania relacji z wyborcami. Stąd, wszelka polityczna aktywność przenosi się szczególnie w przestrzenie, w których mogą przebywać młodzi wyborcy, a tym jest obecnie przestrzeń mediów społecznościowych. Zatrudnianie specjalistów wykorzystujących wiedzę z zakresu tych platform w zaawansowany sposób wspiera sztaby wyborcze w kreatywnym generowaniu contentu, który może być ciekawy, przykuć uwagę młodych, dostarczyć rozrywki, a także spowodować wysłuchanie perswazyjnego przekazu.

1. Wybór tematu

Praca dotyczy niezwykle aktualnej, a także społecznie i politycznie bardzo znaczącej, zarazem coraz bardziej kontrowersyjnej w odbiorze społecznym, problematyki związanej z wykorzystaniem w komunikacji politycznej w ostatnich latach mediów społecznościowych oraz skutkami tego użytkowania w najmłodszym pokoleniu wyborców.

Temat rozprawy doktorskiej mgr Roksany Gloc został podjęty świadomie, w sposób przemyślany, obszerny, bardzo dojrzały i precyzyjnie określony. Analizując zagadnienie procesów politycznych w zmediatyzowanym świecie wśród młodych wyborców Doktorantka podjęła się zbadania w perspektywie medioznawczej skutków włączenia mediów społecznościowych do procesów komunikacji politycznej, by móc znaleźć odpowiedź na pytania dotyczące zarówno podmiotowości politycznej współczesnych zdigitalizowanych wyborców, jak i medialno-politycznego portretu polskich wyborców debiutujących.

To niełatwy do realizacji, ale zarazem ambitny temat dysertacji doktorskiej, który w środowisku badaczy z zakresu nauk społecznych w Polsce nie został do tej pory podjęty i stanowił – już na starcie – spore wyzwanie naukowe dla autorki dysertacji. Nie można było sięgnąć do jakichś obowiązujących wzorców czy uzyskanych doświadczeń w tym zakresie, aby się nimi zainspirować. Należało bowiem stworzyć autorską, logicznie zwartą, ale zarazem otwartą poznawczo i analitycznie koncepcję badania tematu, łączącego dwie subdyscypliny, pozostając wiernym zobowiązaniu do logicznego i rzetelnego wnioskowania o temacie w następstwie dokonanych ustaleń. Tylko przy przyjęciu takiej postawy badawczej ten temat mógł zostać zrealizowany z uwzględnieniem standardów rzetelności i wiarygodności naukowej obowiązujących w nauce. I tak też się stało.

Należy pogratulować autorce rozprawy już na samym wstępie przedłożonej recenzji i podkreślić, że nie zabrakło Jej determinacji zarówno metodologicznej, jak i merytorycznej, a ponadto wnikliwości i rzetelności badawczej, zarazem otwartości intelektualnej, aby naukowo uporać się z odważnie zaprojektowanym tematem. Został on zaprojektowany w sposób nieszablonowy, następnie podjęty do realizacji w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Jagiellońskiego i to pod opieką jednego z najlepszych w Polsce i znanych ze swoich metodologicznych publikacji Naukowców. Projekt został zrealizowany z wysoce pozytywnym rezultatem. Przedłożona do oceny rozprawa doktorska stanowi - co należy podkreślić - znaczący poznawczo i pogłębiony wkład w dotychczasowy stan badań dotyczących mediów społecznościowych i komunikacji politycznej. Wybór do analizy wyborców pochodzących z najmłodszych kohort okazuje się być niezwykle interesującą poznawczo koncepcją. To pomysł oryginalny i uzasadniony domknięciem grupy badanych właśnie do wyborców debiutujących. Taka koncepcja wnosi wiele do zrozumienia procesów wyborczych

dokonanych już po złożeniu dysertacji do oceny, a więc wyborów parlamentarnych w 2023 roku. Temat okazał się fenomenalnie aktualny, a badania bardzo potrzebne do rozumienia procesów wyborczych, które się zadziały i zmian, które dzieć się będą w najbliższych wyborach.

Autorka rozprawy patrzy na tę grupę młodych wyborców w sposób szeroki, poszukując konotacji, przyczyn, rozwiązań i uwarunkowań, nie redukując ich jedynie do użytkowników social media, ale podkreślając również między innymi złożoność problematyki podejść do polityki, motywacje i demotywacje do głosowania, zainteresowanie polityką, posiadaną o polityce i wyborach wiedzę, identyfikując źródła informacji politycznych, a także aspekty komunikacyjne wzorców politycznego użytkowania mediów społecznościowych przez polskich młodych wyborców. To naukowe badawcze podejście komunikacyjne, a nie tylko polityczne i szerokie patrzenie na zagadnienie udziału młodych wyborców ma charakter interdyscyplinarny, jest metodycznym patrzeniem na badane zagadnienie i jest jednocześnie jedną z najważniejszych cech przedłożonej do oceny rozprawy. Drugą kwestią, którą należy podkreślić, jest tytaniczna, benedyktyńska, bardzo wnikliwa praca nad zebraniem obszernym materiałem, w zasadniczych kwestiach wytworzonym i opracowanym zarówno w postaci wywiadów grupowych, jak i materiału pochodzącego z ankiety badawczej. Cechą pokazującą doskonale opanowany warsztat metodologiczny jest prezentacja wyników badania nie w sposób liniowy, po kolei omawiając osobno badania, jak to zwykle bywa w tego rodzaju opracowaniach, ale w sposób problemowy, co jest już dużą rzadkością. Autorka rozprawy wnioski prezentuje w syntetyczny sposób, bez wodolejstwa, z cennymi i krytycznymi uwagami.

2. Analiza struktury i zawartości rozprawy doktorskiej, ocena merytoryczna

Całość tekstu dysertacji „Zdigitalizowani wyborcy debiutujący. Polityczne użytkowanie mediów społecznościowych i podejścia do polityki pokolenia Z w Polsce” liczy 369 stron. Struktura pracy - już na wstępie należy to podkreślić - jest logiczna i wysoce poprawna merytorycznie. Na strukturę pracy składa się pięć rozdziałów, których tytuły odpowiadają treści poruszanych w nich zagadnień, a układ wynika z logicznej ciągłości prowadzonych wywodów oraz podjętych kroków badawczych.

Tekst pracy zasadniczy jest umieszczony na stronach 11-279, a następnie dołączona jest bibliografia na stronach 280-308, a po niej spisy rysunków, tabel i wykresów (309-313). Od strony 314 do 369 Autorka umieszcza szereg załączników w 7 aneksach, a wśród nich: kwestionariusz ankiety badawczej, scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego, formularz zgody na udział w wywiadzie grupowym, raport psychologiczny z wywiadu grupowego, a także transkrypcje dwóch wywiadów grupowych. Spis treści (s.4-6) jest przejrzysty,

logiczny, rozłączny, komplementarny i całościowo obejmujący zagadnienie. Całość dysertacji warta jest docenienia z kilku powodów.

Nikt nigdy w tak obszerny, szczegółowy sposób nie zbadał szeroko problematyki politycznego użytkowania mediów społecznościowych w podejściu do polityki pokolenia młodych wyborców w Polsce. Doktorantka przyjrzała się wielu ujęciom i koncepcjom generacyjności, w tym teoriom pokoleniowym, dokonała przeglądu i scharakteryzowała pokolenia, także jako odbiorców mediów, a następnie nakreśliła portret socjodemograficzny wybranej do badania generacji Z, wraz ze wszystkimi aspektami różnego nazewnictwa i zakresu dat granicznych, ujęcia demograficznego pokolenia i co jest jednym z cenniejszych fragmentów – cechami pokolenia Z, przedstawionymi obiektywnie i całościowo. I o ile takie opracowania, choć nie tak obszernie analizowane istnieją, to drugi rozdział pracy i obszerna analiza generacji Z w zmediatyzowanym świecie już nie jest tak częsta. Autorka opisuje krajobraz medialny wybranej do analizy grupy młodych i ich kompetencje medialne, a także korzystanie z mediów w kontekście praktyk ich użytkowania, szczególnie w kontekście korzystania przede wszystkim ze smartfonów. Tu również istnieje sporo opracowań, jednak niewiele jest szczegółowych analiz dotyczących politycznego użytkowania mediów społecznościowych przez najmłodszych wyborców.

Kolejną wartościową analizą jest ciekawe opracowanie w rozdziale trzecim poświęcone podmiotowości politycznej młodych dorosłych, w tym ujęcie tego problemu z różnych perspektyw, jak czynników wpływających na postawy obywatelskie, relacje i implikacje mediów społecznościowych i polityki, stosunek młodych wyborców do polityki wraz z partycypacją wyborczą i preferencjami politycznymi młodych. W tej części dysertacji pojawia się termin wyborcy debiutujący wraz ze szczegółowym uzasadnieniem jego wyboru (s.162-164).

Wartościową stroną rozprawy jest obszar metodologiczny i rozdział czwarty dysertacji. Zarówno dobrze opisane i zaplanowane badanie ankietowe (CAWI), jak i zogniskowany wywiad grupowy, który stał się bogatym źródłem danych empirycznych, wartościowych jako materiał niedostępny dla innych badaczy, w taki sposób w takiej grupie badawczej niezebrany wcześniej przez innych badaczy. Dzięki temu praca zyskała wysoką jakość merytoryczną, a jednocześnie praktyczną, pokazującą w jaki sposób teorie komunikacji społecznej zostają zaaplikowane w praktyce komunikacji politycznej do wyborców debiutujących. Wywiady te są poprowadzone ze znanstwem warsztatu dziennikarskiego i obiektywizmem, co w przypadku tematyki politycznej bywa problematyczne. Autorka pracy podejmuje również świadomie kwestie związane z etyką badań naukowych, ich finansowaniem i kontekstem społeczno-politycznym badań. Autorka w sposób jednoznaczny uzasadnia wybór metod i popiera ich użycie argumentami. Szczegółowo opisuje etapy projektu badawczego, dobór materiału badawczego, charakterystykę metod badawczych i zakres ich wykorzystania w

pracy. Odwołuje się w tym rozdziale do ważnych i wartościowych opracowań metodologicznych, analizuje także i zdaje sobie sprawę z ograniczeń stosowanych metod. Rozdział czwarty jest swoistym metodologicznym podręcznikiem lub rodzajem przewodnika metodologicznego dla młodych naukowców, w jaki sposób korzystać z tej metody badawczej, jaką jest wywiad grupowy oraz ankieta badawcza, tak szczegółowo opisanych w pracy.

Punktem ciężkości pracy jest rozdział ostatni, w którym Doktorantka prezentuje wyniki dwóch badań empirycznych całościowo, rysując szeroki portret polskich wyborców debiutujących w zakresie podejścia do polityki, źródeł informacji politycznych dla młodych dorosłych, uwzględniając media społecznościowe wraz z ich szansami i zagrożeniami, a także kwestię wzorców politycznego użytkowania mediów społecznościowych przez wyborców debiutujących. Przeanalizowane zostały zarówno przeglądanie, małe gesty wymagające jednego kliknięcia, kwestia aktywności w zakresie dyskusji oraz problemu unikania tematyki politycznej.

Załączone w aneksie pracy przeprowadzone przez Doktorantkę wywiady grupowe stanowią wysoce wartościowe źródło, co należy mocno odnotować i zaakcentować. Niełatwo jest pozyskać uwagę i czas bardzo trafnie dobranych osób, komplementarnych w stosunku do siebie i bazować na tak cennym aktualnym materiale badawczym: szczerym w przekazie, a zarazem wiele wnoszącym do analizowanego tematu. A tak się stało w tym przypadku i zebrane wywiady wnoszą wiele do przemyśleń oraz wyrażonych ocen, które Doktorantka poddała refleksji i wnioskowaniu. Doktorantka jest jednocześnie świadoma, że są również liczne obszary badawcze przez Nią niepodjęte, a warte opracowania, ale świadomie uzasadnia swoje decyzje. Analiza materiału empirycznego zebranego w wyniku zastosowanego postępowania badawczego jest udokumentowana wyczerpująco. Wnioskowanie o zebranych materiale jest poprawne, spójne i logiczne. Przeprowadzone wywiady stanowią ogromną wartość dla badaczy problematyki procesów wyborczych i komunikacji politycznej w ogóle, nie tylko w kontekście wyborców debiutujących, ale także w kontekście zmian w przyszłości.

Doktorantka tworząc swój projekt naukowy wymienia trzy cele badawcze (s.158), pokazując dobry warsztat Badacza – ciekawość analizowanego zakresu, otwartość, szerokie patrzenie na analizowane problemy i wyzwania, nie tylko przez fakt przyjrzenia się różnym podejściom młodych dorosłych do polityki (wraz z czterema elementami: partycypacją wyborczą, identyfikacją z partią polityczną, zainteresowaniem polityką na różnych szczeblach i zainteresowaniem wyborami oraz subiektywnie ocenianą przez respondentów wiedzą o polityce i wyborach), lecz także identyfikację źródeł informacji, z których korzystają wyborcy debiutujący do podejmowania decyzji wyborczych, a ponadto opis wzorców politycznego użytkowania mediów społecznościowych i cały szereg

innych zagadnień medioznawczych i w pewnych aspektach także politologicznych oraz socjologicznych. Badaczka wnikliwie podejmuje analizę w wielu wymiarach.

Autorka rozprawy bardzo szczegółowo formułuje do trzech głównych pytań badawczych także szereg innych pytań szczegółowych (s. 158-160), precyzyjnie opisując poszczególne kroki badawcze i rozpatrując różne aspekty w poszczególnych pytaniach badawczych: „Rekonstrukcja postrzegania „polityki”, czyli skojarzeń, jakie mają wyborcy debiutujący ze światem polityki oraz ich subiektywnych ocen dotyczących tej sfery; Rekonstrukcja sposobów rozumienia pojęcia „tematy polityczne”; Opis doświadczeń wyborczych; Identyfikacja motywacji do partycypowania wyborczego; Identyfikacja demotywacji do partycypowania wyborczego; Identyfikacja preferencji politycznych; Opis deklaratywnego poziomu zainteresowania polityką i wyborami; Opis deklaratywnego poziomu wiedzy o polityce i wyborach; Określenie częstotliwości wykorzystywania mediów społecznościowych (ogólnie i poszczególnych kanałów) jako źródeł informacji politycznych; Stworzenie rankingu mediów społecznościowych wykorzystywanych jako źródło informacji politycznych oraz rozważenie afordancji poszczególnych mediów społecznościowych objętych badaniem jako determinantów ich pozycji w rankingu; Określenie dostrzeganych przez wyborców debiutujących szans, jakie niesie ze sobą pozyskiwanie z mediów społecznościowych informacji o polityce; Określenie dostrzeganych przez wyborców debiutujących zagrożeń, jakie niesie ze sobą pozyskiwanie z mediów społecznościowych informacji o polityce; Charakterystyka politycznego użytkowania mediów społecznościowych; Identyfikacja podobieństw występujących w praktykach politycznego użytkowania danych mediów społecznościowych przez wyborców debiutujących; Identyfikacja różnic występujących w praktykach politycznego użytkowania danych mediów społecznościowych przez wyborców debiutujących.”

Analiza materiału empirycznego zebranego w wyniku zastosowanego postępowania badawczego jest udokumentowana wyczerpująco, zarówno w warstwie opisowej, jak i w formie graficznej oraz tabelarycznej, a także wizualnej, co czyni ją przystępną w odbiorze i przejrzystą. To ułatwia lekturę pracy, a także pokazuje umiejętność syntetycznego ujęcia badanego zagadnienia. Ponadto, jest autorskim wkładem, bowiem są to ilustracje, grafiki i wykresy przygotowane przez p. Roksanę Gloc samodzielnie. Wnioskowanie o zebranych materiale jest poprawne, spójne i logiczne. Projekt realizuje świadomie w odwołaniu do filarów nowoczesnego uniwersytetu badawczego: internacjonalizacji, interdyscyplinarności, innowacyjności i integralności (s. 164-166).

Autorka jest samodzielnym Badaczem, bowiem wnosi do nauk o komunikacji społecznej i mediach również kilka propozycji autorskich i dotyczą one przede wszystkim kwestii koncepcyjnych, metodologicznych i kategoryzacyjnych. Mgr Rokšana Gloc dokonuje (na podstawie przeanalizowanej literatury) syntezy

istotnych czynników warunkujących użytkowanie mediów społecznościowych przez młodych dorosłych. Siega po literaturę medioznawczą i politologiczną, porównuje dostępne raporty i badania oraz statystyki, tworzy własne źródła pierwotne, kategoryzuje, porządkuje, prezentuje w postaci logicznie przemyślanych i obiektywnie prezentowanych wniosków.

Kwestia podziału bibliografii jest oczywiście możliwa do dyskusji zawsze (s.280-308). Autorka zdecydowała się na wykaz alfabetyczny, w którym dokumenty źródłowe są obok literatury pomocniczej i opracowań metodologicznych. Można byłoby się pokusić jednak o wydzielenie źródeł od literatury przedmiotu, pokazując również w bibliografii jej interdyscyplinarność. Jednak trzeba podkreślić, że bibliografia ta jest obfita i wartościowa, wyczerpująca możliwości opracowania całości zagadnień w stopniu pełnym i pokazuje szerokie horyzonty zarówno w zakresie znajomości badanej tematyki, jak i biegłości w posługiwaniu się dostępną literaturą i obeznaniem z najważniejszymi pozycjami bibliograficznymi.

3. Konkluzje

Ta szczegółowa ścieżka postępowania krok po kroku, szczególnie metodologicznie, opisana detalicznie w każdym drobiazgu, w pierwszej chwili może przywoływać myśl czy Autorka nie buduje podręcznika do pracy naukowej dla młodszych naukowców. Jednak, po wnikliwym wczytaniu się w zagadnienia, „wciąga” czytelnika w ten drobiazgowy nurt poszukiwań i dociekliwość badawczą, pokazując jednocześnie dobry warsztat Badacza. Ponadto, ogląd Doktorantki okazuje się być naprawdę wszechstronnym, gdyż dotyka kilku przestrzeni analiz – związanych nie tylko z naukami o komunikacji społecznej i mediach, ale także politologicznych i socjologicznych, merytorycznych i metodologicznych, naukowych i popularnonaukowych. Kunszt i dobre prowadzenie doktoratu przez Panią Profesor Agnieszkę Hess, Promotora rozprawy, widać na wielu poziomach opracowania – od wolności badawczej, poprzez odwzorowanie całej szkoły medioznawczej Uniwersytetu Jagiellońskiego, której dorobek został bardzo dokładnie wykorzystany do prowadzenia badań przez Doktorantkę. Praca powstała w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych, jednak tworzona jest w ważnym dla polskiego medioznawstwa ośrodku kontynuującym od wielu lat szkołę analiz medioznawczych i komunikacyjnych.

W rozprawie jest wiele wartościowych wyników badań Doktorantki odnoszących się do metodologii, ale także ubogacających medioznawstwo o elementy z pogranicza nauk politycznych i socjologicznych. Doktorantka twórczo tworzy własny model badawczy, narzędzia, kategoryzacje i wprowadza nowe wątki. Jest pokorna w prezentowaniu statutu *questionis* i twórcza oraz krytyczna w opracowaniu tego materiału i prezentowaniu własnych rozwiązań. Należą one do cennych danych wypracowanych przez Doktorantkę. Włożyła ona bardzo wiele

pracy w zgromadzenie i opracowanie zagadnienia. Sama koncepcja prezentacji wypowiedzi umożliwiająca weryfikację przeprowadzonych wywiadów poprzez obecność psychologa i dołączenie raportu z oceny, poprzez chociażby także ich porównanie z drugim badaniem dostępne dla czytelnika i możliwość zapoznania się z narzędziem badawczym ankietowym, wnosi nie tylko pewność o otwartości Doktorantki, rzetelnym przebiegu procesu badawczego, ale jest także zachętą dla innych naukowców do powtórzenia badań w latach następnych oraz jest twórczym rozwiązaniem problemu weryfikacji subiektywizmu w wywiadach grupowych.

Pożyteczne wyniki przyniosły też wieloaspektowe analizy tych wywiadów w kontekście teorii, które obszernie zostały omówione w trzech pierwszych rozdziałach. Powyższe dane wynikające z badań Doktorantki prowadzonych na materiale empirycznym, to pierwsze publikacje na ten temat. W przyszłości będą służyć jako materiał porównawczy do kolejnych analiz.

Praca pokazuje kunszt pisarski Autorki. Jest napisana językiem poprawnym, z precyzją i dbałością opracowania pod względem edytorskim, zwraca uwagę jasność i klarowność wypowiedzi. Rozprawa przygotowana jest przekonującym stylem narracji, merytorycznie poprawnym, uwzględniającym wymiar medioznawczy, pełnym jednak interdyscyplinarnych odniesień do nauk politycznych i socjologicznych. Jest to twórcze i inspirujące podejście do analizy naukowej.

Pytania do Doktoranta

W czasie obrony rozprawy doktorskiej chętnie podejmę dyskusję nad problemami łączącymi się z dysertacją przedstawioną do recenzji:

Pytanie 1:

Jak powszechnie dostępna sztuczna inteligencja może wpływać w sposób analogiczny do mediów społecznościowych na procesy wyborcze młodych dorosłych? Które z konsekwencji ocenia Pani jako pozytywne, a które jako negatywne? Które z dostępnych możliwości i funkcji sztucznej inteligencji wydają się być najbardziej niebezpieczne?

Pytanie 2:

W jaki sposób można chronić młodych wyborców przed negatywnymi skutkami algorytmizacji, zamykania w bańkach informacyjnych, manipulacją polityczną, propagandą, fake newsami i deep fake'ami, a także bezwzględnie szkodliwą dla młodych dorosłych politykę BigTechów (o czym wiemy od sygnalistów, w tym Francis Haugen, Sophie Zhang, Tristana Harrisa i innych), uwzględniając opisywane przez Panią cechy pokolenia debiutujących wyborców, w tym lenistwo niesprzyjające weryfikacji informacji?

4. **Opinia końcowa**

Stwierdzam, że rozprawa naukowa mgr Roksany Gloc spełnia kryteria wymienione w *Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki* z dnia 14 marca 2003 r. (Dz.U. 2003 Nr 65 poz. 595, z późniejszymi zmianami) wraz z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora.

Doktorantka swoimi badaniami wniosła wiele zupełnie nowych analiz odnośnie do komunikacji społecznej, komunikacji politycznej, komunikacji za pośrednictwem mediów społecznościowych, a ponadto nauk o polityce.

Oryginalność rozwiązania problemu naukowego nie pozostawia wątpliwości. Ponadto, rozprawa winna stanowić dowód na to, że jej Autorka posiada ogólną wiedzę teoretyczną w dyscyplinie nauk o komunikacji społecznej i mediach, ale także w zakresie politologii, a także umiejętność prowadzenia pracy naukowej, co Doktorantka wykazała w sposób znacznie przekraczający podstawowe standardy. Należało stworzyć autorską, logicznie spójną, ale zarazem otwartą poznawczo i analitycznie koncepcję analizy tematu i tak się stało. Mgr Roksana Gloc pozostała wierna zobowiązaniu logicznego i rzetelnego wnioskowania, z uwzględnieniem standardów rzetelności i wiarygodności naukowej oraz etyki, obowiązujących w nauce.

Autorka utworzyła wiele nowych kategoryzacji materiału empirycznego, zebrała wartościową liczbę źródeł pierwotnych i wtórnych, wykazała się samodzielnością badawczą i odwagą naukową, rzadko spotykaną na tym etapie rozwoju naukowego i przygotowała bardzo przydatną oraz obszernie omówioną część metodologiczną dotyczącą dwóch metod badawczych.

Rozprawa niewątpliwie zasługuje na wydanie drukiem. Wnoszę o dopuszczenie mgr Roksany Gloc do dalszych etapów przewodu doktorskiego w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach. Zwracam się również z wnioskiem o wyróżnienie pracy doktorskiej mgr Roksany Gloc, gdyż w pełni na to zasługuje.

prof. ucz. dr hab. Monika Przybysz

Warszawa, 12.01.2024 r.